

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către Lidia Găină, reprezentată de avocatul Alexei Croitoru,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Lidia Găină împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Kirsan” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 09 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2r-393/24
NR. PIGD 2-23130110-01-2r-30092024)*

Restituirea cererii de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. P. Harmaiuc,
Curtea de Apel Chișinău, jud. R. Pulbere, D. Dulghieru, A. Cașcaval

06 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Lidia Găină, reprezentată de avocatul Alexei Croitoru,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Mariana Ursachi,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 08 septembrie 2023, Lidia Găină, reprezentată de avocatul Alexei Croitoru, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Kirsan” (în continuare SRL „Kirsan”), solicitând încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 2 868,49 EUR, a sumei de 250 000 MDL cu titlu de compensație pentru prejudiciul moral suportat ca urmare a neonorării obligațiilor contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. Prin hotărârea din 28 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea și s-a încasat din contul SRL „Kirsan” în beneficiul Lidiei Găină 1 79,32 EUR cu titlu de dobândă de întârziere calculată pentru perioada 29 octombrie 2022 – 30 ianuarie 2023, în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii, și suma de 995,05 MDL cu titlu de taxă de stat proporțional pretenției admise din acțiune. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins, ca fiind neîntemeiată (f.d. 44, 51-55).

3. La 28 martie 2024, SRL „Kirsan” a declarat apel împotriva hotărârii din 28 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 46).

4. La 16 aprilie 2024, Lidia Găină, reprezentată de avocatul Alexei Croitoru, a depus prin intermediul poștei electronice cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 28 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 48, 49).

5. Prin încheierea 09 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel declarată de către reprezentantului apelantei Lidia Găină, avocatul Alexei Croitor, ca fiind depusă în afara termenului legal și s-a remis reprezentantului apelantei Lidia Găină, avocatului Alexei Croitor, cererea de apel cu toate documentele anexate (f.d. 75-77).

6. La 13 septembrie 2024, Lidia Găină, reprezentată de avocatul Alexei Croitoru, a depus prin intermediul poștei electronice cerere de recurs împotriva încheierii din 09 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate și remiterea cauzei în instanța de apel pentru examinarea cererii de apel depuse (f.d. 83, 84-85 recto-verso).

7. În susținerea recursului a invocat că prezenta cauză a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, în conformitate cu art. 276² alin. (1) din Codul de procedură civilă, fără a fi notificați despre ședința de judecată.

8. Reprezentantul recurenteii a indicat că, nici el, nici reprezentata sa nu au cunoscut despre emiterea hotărârii judecătorești la 28 februarie 2024, deoarece nu le-a fost comunicat acest fapt, iar despre soluția instanței au aflat abia la 27 martie 2024, când hotărârea a fost publicată pe portalul unic al instanțelor de judecată.

9. Astfel, reprezentantul recurenteii a considerat că a respectat termenul de atac, deoarece cererea de apel a fost depusă la 16 aprilie 2024, în 30 de zile de la data publicării pe pagina web a instanței a hotărârii judecătorești.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

10. Art. 425 din Codul de procedură civilă prevede următoarele:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

11. Art. 427 alin. (1) lit.a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea”

12. Art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Sanțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

13. Art. 110 din Codul de procedură civilă definește:

„Termenul de procedură ca fiind este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

14. Art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă prescrie că,

„Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.”

15. Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

16. Art. 276³ alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă.

Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sînt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul.”

17. Art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.”

18. Art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.”

19. Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

20. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, potrivit extrasului din poșta electronică cu adresa „daniela.cucerenco@justice.md”, copia încheierii motivate din 09 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată în mod electronic reprezentantului recurenteii, avocatului Alexei Croitoru, la 29 august 2024 (f.d. 80). Astfel, se consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă electronic la 13 septembrie 2024 (f.d. 83).

21. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu poate accepta ipoteza recurenteii și a reprezentantului acesteia, precum că începutul termenului de apel curge din momentul comunicării efective a dispozitivului hotărârii primei instanței, iar în asemenea circumstanțe a respectat termenul de atac, deoarece despre hotărârea din 28 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a aflat la 27 martie 2024, când a fost publicată pe portalul unic al instanțelor de judecată, iar cererea de apel a fost depusă la 16 aprilie 2024.

22. Or, art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă prevede cert că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu nicidecum nu din data comunicării acestuia. Iar, în sensul coroborat al art. 362 alin. (1) și art. 111 din Codul de procedură civilă, termenul de exercitare a căii de atac în ordine de apel începe să curgă din ziua imediat următoare datei calendaristice emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești și nicidecum nu depinde de momentul comunicării actului judecătoresc de dispoziție.

23. La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că prezenta cauză a fost primită spre examinare în procedura cererilor cu valoare

redușă, reglementată potrivit capitolului XXI1 din Codul de procedură civilă, iar judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

24. Mai mult ca atât, prin încheierea din 18 septembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, *inter alia* s-a dispus expedierea în adresa pârâtei SRL „Kirsan” a cererii de chemare în judecată și a anexelor la aceasta, fiindu-i propus să prezinte referință în termen de 30 de zile de la recepționarea acestora. Totodată, părțile și participanții la proces au fost informați că hotărârea judecătorească va fi adoptată la 28 februarie 2024 (f.d. 27).

25. Conform avizului de recepție a trimiterii poștale DS8010981140AS, avocatul Alexei Croitor a recepționat la 24 noiembrie 2023 copia încheierii din 18 septembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 32).

26. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind lipsită de suport alegația reprezentantului recurente, precum că nu au fost notificați despre ședința de judecată, or, prin încheierea din 18 septembrie 2023, comunicată avocatului Alexei Croitor la 24 noiembrie 2023, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a înștiințat că hotărârea judecătorească asupra fondului prezentului litigiu va fi emisă la 28 februarie 2024.

27. Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție opinează că, Lidia Găină și reprezentantul acesteia, avocatul Alexei Croitor, aveau obligația prezumată de a manifesta diligență și, după data de 28 februarie 2024, urmau să se intereseze de mersul dosarului, cu atât mai mult că toată informația relevantă este publică.

28. La fel, instanța de recurs observă că, deși recurenta și reprezentantul acesteia au recunoscut că despre hotărârea judecătorească din 28 februarie 2024 au aflat la 27 martie 2024, aceștia nu au întreprins măsuri să depună cerere de apel nemotivată în interiorul termenului legal, care a expirat la 29 martie 2024, ora 24:00. Iar, depunând cererea de apel tardiv, Lidia Găină și reprezentantul acesteia, avocatul Alexei Croitor, nici nu au solicitat instanței de apel repunerea în termenul procedural omis.

29. Așa, aplicând principiul *nemo censetur ignorare legem*, conform căruia necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu poate accepta poziția reprezentantului recurentului, precum că, în condițiile speței, pentru Lidia Găină termenul de atac în ordine de apel a început să curgă din ziua imediat următoare datei când i-a fost comunicat hotărârea primei instanței, or, prevederile coroborate ale art. 362 alin. (1) și art. 111 din Codul de procedură civilă prescriu expres că termenul de exercitare a căii de atac în ordine de apel începe să curgă din ziua imediat următoare datei calendaristice emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești și nicidecum nu depinde de momentul comunicării actului judecătoresc de dispoziție.

30. Astfel, recurentul avea obligația prezumată de a manifesta diligență și să se conformeze prevederilor legale, făcând uz în interiorul termenului legal de dreptul său de a ataca cu apel hotărârea primei instanțe, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, restituirea apelului ca fiind depus în afara termenului legal, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

31. La capitolul dat este imperios și faptul că Lidia Găină, reprezentată de avocatul Alexei Croitoru, nu au făcut uz de dreptul său procedural de a solicita Curții de Apel Chișinău repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului, în conformitate cu art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

32. În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că legiuitorul a instituit termen pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

33. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu v. România*, cauza *Marckx v. Belgia*).

34. În cauza *Melnic v. Republica Moldova*, Înalta Curte a constatat violarea securității raporturilor juridice (art. 6 § 1 al Convenției) pentru admiterea, într-o cauză cu privire la recuperarea prejudiciilor, a unui recurs depus peste termen, fără a se expune asupra obiecției reclamantului că recursul este tardiv.

35. În această ordine de idei, corelând circumstanțele factice constatate și expuse supra, cu normele legale precitate, instanța de recurs ajunge la concluzia că Lidia Găină, reprezentată de avocatul Alexei Croitoru, nu a îndeplinit actul procedural în interiorul termenului legal instituit la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă

și nu a solicitat Curții de Apel Chișinău, prin prisma art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termenul procedural de declarare a apelului.

36. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauza Ponomaryov vs Ucraina că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

37. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 09 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or, argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

38. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de către Lidia Găină, reprezentată de avocatul Alexei Croitoru, împotriva încheierii din 09 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni